

Arbejde er tvungne til at skifte Bopæl. Dette kan Hr. Jensen-Sønderup saa lidt som den højtærede Minister være ukendt med.

Jeg skal tage et ganske bestemt Tilfælde, som er let at kontrolere, fordi det er store Kommuner, der er Tale om. Som bekendt ligger der Cementfabrikker baade Øst og Vest for Aalborg, og udenfor Aalborg ligger den store Nørre Tranders Kommune. Der er en evig Vandring af Arbejdere mellem disse Cementfabrikker; det er en ganske naturlig Følge af, at Cementarbejderne har en næsten bestemt oprukken Grænse. De, der er begyndt at arbejde paa Cementfabrikkerne, holder sig i alt Fald paa disse Egne væsentligt til Cementfabrikkerne; naar der er mindre at bestille paa den ene Cementfabrik, tager de til en anden, fra „Norden“ til „Danmark“ og fra „Danmark“ til de Fabrikker, der ligger længere Nord paa. Og da der er lang Afstand fra „Norden“ ud til „Danmark“, flytter de i Tider, hvor det er muligt at faa Bopæl — det er jo meget vanskeligt for Tiden —, saa vidt det lader sig gøre, efter deres Arbejde for at have deres Bopæl saa nær ved Arbejdsstedet som muligt. Jeg har ogsaa rent kommunalt haft med dette Forhold at bestille og har set, hvorledes Arbejderne flytter fra Aalborg til Nørre Tranders og fra Nørre Tranders til Aalborg eller til Hasseris — dog ikke saa meget hen til dette sidste Sted, fordi det ikke er nogen egentlig Arbejderkommune. Man har set det Forhold, at en Mand, om hvem man godt kan sige, at han faktisk har haft Ophold i Aalborg i 17 Aar, aldrig har naaet at faa Valgret, fordi han evig flytter mellem Nørre Tranders og Aalborg og en Gang imellem til Hasseris.

Det forekommer mig, at en Mand, der saadan søger sit Arbejde, hvor det er at finde, og flytter derefter for at have den kortest mulige Vej til Arbejdspladsen, ved denne Opholdsbestemmelse straffes i en Grad, som er uretfærdig. Man *kan* ikke komme bort fra, at det er uretfærdigt, og ingen kan være blind for, at Bestemmelsen rammer Arbejderne i langt højere Grad end de andre Samfundslag. Det kan ikke bortforklares ved almindelige Talemaader om at det er ens for alle, det ved *vi*, der i saa mange Aar har arbejdet med kommunale Forhold. Opholdsbestemmelsen er ikke en Bestemmelse, der rammer ens til alle Sider, men en Bestemmelse, der fortrinsvis paa ubehagelig Maade rammer Arbejderne. Saa vil jeg sige, at denne Opholdsbestemmelse i Forbindelse med de 2 Aar kommer til at virke saa meget strengere, naar det nu kan oplyses,

hvad kommunalkendte Folk ogsaa godt ved, at denne Opholdsbestemmelse i mange Tilfælde i Virkeligheden er en Bestemmelse om 3-aarigt Ophold. Det afhænger af, paa hvilket Tidspunkt Flyttedagen falder. Der staar i Valgloven, at for at have Valgret skal man have betalt Skat til Kommunen i hele det Aar, i hvilket Valget foregaar og i hele det forud for Valget gaaende Aar. Lad os nu tænke os hen til det i Marts Maaned 1921 stedfindende Valg. Saa skal de, der har Valgret, altsaa have opholdt sig i Kommunen lige fra 1. April 1920, saa har de været der i hele det Skatteaar, hvori Valget foregaar, men de skal ogsaa have været der hele det forudgaaende Aar, det vil sige man skal tilbage til den 1. April 1919. Men hvis de nu først er tilflyttet Kommunen den 1. Maj 1919, har de ikke været der hele det Aar, der mangler en Maaned, og der er altsaa Folk, alle dem, f. Eks., der først er tilflyttet en Kommune den 1. Maj 1919, som ikke har Valgret i Marts 1921; de skal i Virkeligheden have været der saa tidligt som fra November Flyttedag 1918.

Bestemmelsen om 2 Aars Ophold er altsaa i højeste Grad generende, og det er i høj Grad ubilligt, naar der fra et enkelt Medlems Side her er talt om at lave et Valgnummer. Dette Forslag her er ikke noget Valgnummer. {Det er i hvert Fald for en enkelt Bestemmelses Vedkommende, Opholdsbestemmelsen, i højeste Grad paakrævet af Hensyn til de Valg, vi staar for i Marts Maaned. Jeg ser ikke noget til den højtærede Indenrigsminister i Øjeblikket, jeg vilde ellers rette det Spørgsmaal til ham, om han, siden han ikke vil yde sin Medvirkning til dette Lovforslags Gennemførelse, da vil være villig til at foreslaa en Ændring til den nugældende kommunale Valglov gaaende ud paa en Ophævelse af Bestemmelsen om 2 Aars Ophold, saa at vi kom tilbage til noget lignende som det, vi havde før Valgloven af 1908. „Noget lignende“ siger jeg, for vi er jo alle sammen enige om, at forsaa-viddt Folk er ansatte i Skat, skal de have betalt i hvert Fald det væsentligste af den — det udtalte ogsaa Hr. Jensen-Sønderup. Vi er ogsaa enige om, at nogen Opholdsbestemmelse skal der være. Men hvad om vi nu sagde Maj eller November, og hvis man ikke vil sige November 1920, saa i alt Fald Maj 1920 og altsaa ikke satte hele det Skatteaar, i hvilket Valget foregaar, for saa vilde det samme Forhold ramme eventuelle Valg i Marts. Det vil ikke en Gang klare Sagen, om man sagde,